

km dolgo pot od mesta Kaluš do mesta Husiatin ob rusko-gališki meji. Zavzeli smo nad 10.000 štirjaških kilometrov od Rusov zasedenega ozemlja. V našo posest so prešla mesta Kaluš, Halič, Stanislav, Nadvorna, Kolomeja, Horodenka, Bučac, Obertin, Kuti, Podhajce, Jezierna, Tarnopol, Trembovla, Zalesčiki, Čortkov, Husiatin in še več manjših mest ter nad 200 trgov in vasi. Nekatere vesti pravijo, da smemo pričakovati tudi ta uspeh proti Rusom, da bo Rusija bolj resno začela misliti na mir, ker je menda spoznala, da nas ne more premagati. Kljub ruskem porazu pa še ni na Ruskem opazati krepkejših in razsežnejših agitacij za mir. V Rusiji so razmere še docela neurejene ter se ministri vedno menjavajo; vrh tega Angleži in Francozi močno pritiskajo na Ruse, da ne odnehajo od vojne; vsled tega najbrž ni pričakovati, da bi se na vzhodu kmalu prikazal mirovni angel s palmovo vejico v roki.

Naš zunanji minister grof Černin je te dni izjavil nekaterim časnikarjem, da je naš vojaški položaj na vseh frontah ugoden in da je Avstrija vsak čas pripravljena skleniti časten mir brez nasilstev in na podlagi medsebojnega sporazumljenja. Tak mir nam mora dati jamstva, da se strahovita nesreča svetovne vojne ne bo več ponovila. Nikdar pa ne bomo sklenili miru, ki bi bil za nas nečasten. Če celverosporazum neče vpoštevati naše poštene mirovne ponudbe, smo pripravljene se boriti do skrajnosti. Da bodo narodna nasprotstva prenehala, hočemo ustavo v Avstriji in na Ogrskem tako spremeniti, da bodo vsi narodi postali enakopravni. Ne trpimo pa vmešavanja drugih držav v naše notranje zadeve. Na ta način hočemo pripravljati časten mir, ustvariti nov svet in preprečiti, da se strašna svetovna vojska ne bo več ponovila. To so cilji, za katere se bojujemo in za katere živimo in umremo.

Sv. Oče Benedikt XV. je te dni v odgovoru italijanskemu katoliškemu ljudskemu društvu na neko čestitko izjavil, da se vedno trudi in goreče goji željo, da bi se za vse narode prav kmalu sklenil časten krščanski mir.

Izmed angleških ministrov je za Lloyd Žoržem, kateri je izjavil, da bi Anglija sklenila mir s svobodno in neodvisno Nemčijo, ne pa s tako, kjer vlada samodržstvo, je o mirovni zadevi govoril tudi minister Cecil, ki je povdarjal, da se mora Srbija zopet popolnoma upostaviti. Četverosporazum Avstrije se smatra kot svoje glavne sovražnice. Glavna sovražnica je Nemčija. Anglija se bo vedno zvesto oklepala svojih zaveznic. Mirovni cilji Anglije so: trajno pobotanje, zadovoljujoč mir in odstranitev nemškega militarizma, t. j. nasilne pruske vojne moči.

Angleški municijski minister Churchill je na nekem shodu izjavil: Bodoče leto bomo imeli toliko granat, topov, tankov in letal, kolikor jih še nismo nikdar imeli. Borili se bomo, dokler ne bomo izvojevali popolno zmago, ki bo imela za posledico, da bo nemški narod izgubil vsako zaupanje v svoje sedanje vladarje in način vladanja.

Novi nemški državni kancelar dr. Michaelis je povodom triletne vojne sprejel večje število časnikarjev ter jim v pojasnilu o položaju rekel med drugim tudi tole: Iz govora angleškega ministrskega predsednika dne 21. julija je razvidno, da Anglija neče miru na podlagi sporazumljenja, nego hoče tak konec vojne, da bo Nemčija popolnoma podvržena sovražnikom. Minister Karson pa je celo izjavil, da se morejo začeti pogajanja še le tedaj kadar se bodo nemške armade umaknile s francoskega ozemlja za Reno. Michaelis je časnikarjem razkril tajno pogodbo med Francijo in takrat še carsko Rusijo, po kateri se zagotavljajo Franciji meje, ki jih je imela l. 1790, torej Alzacija Lotaringija, ozemlje Saas in dalekosežne pridobitve na levem bregu Rene. Anglija odobrava te francoske vojne cilje in celo revolucionarna Rusija, ki je večkrat sveto proglašala mir brez pridobitev in odškodnin, ni zavrnila francoskih zavojevalnih ciljev. Ako sovražniki hočejo mir, se morajo tudi oni odpovedati svojim zavojevalnim načrtom.

Tako se torej vodilni državni sovražniki si držav še niso približali drug drugemu tako, da bi se mogli uspešno začeti s mirovnimi pogajanjimi. Nemški katoliški poslanec Erzberger, eden izmed centrovih voditeljev, pa je te dni izjavil, da bi se njemu posrečilo doseči tako približanje. Rekel je: »Če bi v bližnji bodočnosti imel priliko, da bi se razgovarjal z Lloyd Žoržem ali z Belferjem ali s kakšnim izmed prvih njihovih zaupnikov, bi se

zelo verjetno v malo urah o sporazumu, to je o mirovni podlagi toliko zedinili, da bi se uradna mirovna pogajanja mogla takoj začeti.« Erzberger naj torej kar začne!

Razne politične vesti.

Stajerčijanci so imeli preteklo nedeljo v Ptujju zborovanje, na katerem je govoril bivši sod. dem. urednik Linhart, predsedoval pa je posestnik Penn. Linhart je udrihal po Jugoslovanih in zahteval, da Slovenci in Hrvati ne smemo dobiti samostojnosti, ampak da moramo še nadalje ostati pod nemško komando. »Stajerc« ne bo nič odločal o jugoslovanski državi, temveč bo iz nje izločen. Zato je razumljivo, da se »Stajerc«, nemškutarski odpadniki in nemški zagrizenci bojijo združene Slovenije ali Jugoslavije, kakor hudič križa. Oni vedo, da bo potem nemškutariji na naših tleh odklenkalo za vselej in da ne bo pri nas prostora ne za »Stajerca«, ne za šuleraja, ne za Südmako, ampak bo slovensko ljudstvo samo odločevalo o svoji usodi ter ne bo več ječalo v jarmu privandranih tujcev in nemških uradnikov. Na shodu so bili zbrani Ptujčani, nemškutariji iz Brega in ostale ptujške okolice ter naročeni udeleženci iz Maribora, med njimi seveda naš »priatelj« Francelj Girstmayr.

Pretekli teden so se nameravala vršiti v Pragiskupna posvetovanja Čehov, Jugoslovancev in Ukrajincev glede skupnega postopanja radi spremembe avstrijske ustave. Kot zastopnika Jugoslovancev sta bila od Čehov povabljeni poslanca dr. Korošec in dr. Krek, ki sta dne 24. julija res tudi odpotovala v Prago. Ko sta pa dospela tje, sta češkoagrarna lista »Večer« in »Venkov« jugoslovanska zastopnika zelo neokusno napadla, kakor da bi bila vladna agenta. Dr. Korošec in dr. Krek sta nato izjavila, da obžalujeta in obsojata neuljudni sprejem ter sta odpotovala iz Prage. Posvetovanje je vsled tega odpadlo. Nekatere češke stranke, zlasti narodni radikali in agrarci, so proti temu, da bi se avstrijska ustava spremenila potom državnega zbora, ampak so zato, da se češko vprašanje reši ali v češkem deželnem zboru ali pa ob priliki mirovnih pogajanj. Radi tega so proti udeležbi Treznnejše misleči Čehi, posebno krščanski socialci in socialni demokrati, pa so za to, da se notranja preureditev Avstrije izvrši potom državnega zbora.

Na Dunaju se sedaj vršijo pogajanja med vlado in zastopniki strank glede sestave novega ministrstva, v katero bi naj vstopili zastopniki vseh državnoborskih deloljubnih strank. Nekaj časa je krožila vest, da bo novo vlado sestavil bivši ministrski predsednik baron Beck, ki ima v Savinjski dolini obširna posestva. Novejša poročila pa pravijo, da je malo upanja, da bi prišel Beck na krmilo.

Cesar je naročil ministrskemu predsedniku dr. vitezju Seidler, naj sestavi stalno ministristvo. Dne 31. julija je dospel dr. Seidler v državno zbornico, kjer je sporočil cesarjevo naročilo. Natančni načrti, kako misli dr. Seidler sestaviti novo ministristvo, še niso znani, govori se pa, da bodo v vlado pozvane vse državnoborske stranke. Dunajska poročila naglašajo, da bo nova vlada razpolagala v zbornici z dovolj veliko večino. Poljake upajo pridobiti na ta način, da bo za namestnika v Galiciji imenovan civilni dostojanstvenik. Ministristvo bodo pomnožili z raznimi novimi ministristvi, tako da bi bilo v ministristvu 12 poslancev. Vitez dr. Seidler se te dni pogaja z državnoborskimi strankami glede podrobnosti o sestavi ministristva. Cesar je poklical k sebi ministrskega predsednika Seidlerja in Eszterhazyja ter zunanjega ministra grofa Černina.

Med Poljaki se opaža veliko gibanje, ki je naperjeno proti Nemčiji. V Varšavi so zaprli brigadirja poljskih legij, generala Pilsudskega, in polkovnika Sosukovskega, ker so ju osumili, da delata proti Nemčiji ter sta preveč prijazna Rusiji in Avstriji. Oba so vkleknjena tirali v Nemčijo, kjer so ju djali v ječo. Vsled tega je nastalo med Poljaki v novi Poljski in tudi v Avstriji in Nemčiji veliko razburjenje. Velik del poljskih legij sedaj noče priseči zvestobe Nemčiji. Cela vrsta višjih častnikov je odločilo svoja mesta. V Varšavi so pobili šipe na palači, kjer prebiva nemški gubernator Beseler, kateremu se očita, da silno odurno nastopa proti Poljakom. — V Krakovu je baje imel te dni Poljski klub avstrijskega državnega zbora tajno sejo, v kateri se je sklenilo, da bo klub prekinil zveze s sedanjo vlado, ker se do sedaj ni v Galiciji nadomestila vojaško vlado s civilno.

Rusko bojišče.

Naši korak za korakom prodirajo proti Rusom. Zasedli smo že tretjino Bukovine. Včerajšnja poročila pravijo, da imamo samo še en dan hoda do Černovic, ki so obkoljene od treh strani. Rusi se umikajo iz Bukovine v severozahodni kot Rumunije in Besarabije. Severno od Bukovine smo med me-

stom Husiatin (vzhodno od Bučaca) in vzhodno od mesta Zalesčiki na 50 km dolgi fronti prekoračili obmejno reko Zbruz. Tukaj smo prodrli precej daleč v rodovitno rusko pokrajino Podolijo, ki se v sedanji vojski ni čutila vojskinega gorja. Od te strani preti Rusom v Bukovini nevarnost, da jim naši na umikajo zaprejo pot. Ozemlje ob Dnjestru, Seretu in Zbruzu, na katerem naši prodirajo v Rusijo, je močvirnato, in se da z velikimi vojaškimi čelami prekoračiti edino v sedanjih suhih mesecih. Meseca septembra pa, ko se pričinja deževna doba, bo na tem prostoru premikanje čet nemogoče. Če proderejo do tega časa naši preko podoljskih rek Švanec in Smotrič (pritoka Dnjestra), bo do zime Rusom nemogoče zopet prodirati proti Galiciji. — Severno od Tarnopola do mesta Brody se imajo Rusi zaseden ozek pas severovzhodno gališkega ozemlja. Položaj se na tem delu bojišča in dalje proti severu ni spremenil.

Ena tretjina Bukovine zopet naša.

Naše čete prodirajo v treh smereh v Bukovino, od severa, zahoda in juga. Zlasti težavno je naše prodiranje iz gozdnatih Karpatov v Bukovino, ker sovražnik brani skrajno žilavo vsako ped zemlje. Junaštvu naših čet se je posrečilo, da smo zasedli dosedaj eno tretjino Bukovine.

Naši pred Černovicami.

Nevzdržno prodirajo naše čete v smeri proti glavnemu mestu Bukovine, proti Černovicam. Zahodno od Černovic se nahajajo le še en dan hoda pred Černovicami.

Cesar zopet na ruski fronti.

Cesar Karel je bil dne 28. julija z manjšim spremstvom zopet na gališki fronti, kjer je osebno v najhujšem ognju zasledoval razvoj bitke in opazoval hrabrost svojih čet. Bil je po vseh zopet osvojenih mestih sprejet z velikanskim navdušenjem.

Na drugih bojiščih.

Lahi so poslali zadnje dni več oddelkov svojih zračnih ladij, da pogledajo, kaj delajo naši za primorsko fronto. Dne 28. julija so trikrat pripluli nad Idrijo in vrgli na mesto 120 bomb. Ker so slabo zadeli, je bila le mala škoda. Ubili in ranili so po eno osebo. Sicer pa je na italijanskem bojišču enakomerno življenje. Artilerija deluje od časa do časa zelo živahno.

Na rumunskem bojišču se vršijo pomembnejši dogodki edino na severovzhodni sedmograški meji, kjer so Rumuni v smeri od Foksianja po dolinah rek Kasinu, Susita in Putna prodrli že v okolico sedmograškega mesta Kezdy-Vasarhely.

Na francosko-angleški fronti na zahodu že divja grozovita artilerijska bitka skoro na celi črti. Na bojni črti so cele pokrajine uničene. Vse je porušeno; še enega drevesa ni več. Ob nekdanji francosko-belgijski meji in sicer v prostoru med rekama Lys in Yser pa se je v pondeljek, dne 30. julija pričela huda infanterijska bitka. Angleške naskakovalne množice so se navalile z veliko silo na 50 km dolgi črti na nemške postojanke. Prvi dan so prodrli 2—3 km naprej. Angležem bodo baje sledili tudi Francozi na vzhodnem delu francoskega bojišča. Ti napadi bi naj razbremenili Ruse, tako da bi morali Nemci večino svojih čet vreči z ruskega na vzhodno bojišče.

Na ostalih frontah nič posebnega.

Tedenske novice.

Za stolnega prošta mariborskega kapitlja je bil dne 1. avgusta t. l. slovesno inštaliran mil. g. dr. Martin Matek, dozdej stolni kanonik in ravnatelj kn. šk. ordinariatske pisarne. Novemu proštu prav iz srca čestitamo in mu želimo, da ga ljubi Bog krepki in podpira v njegovi težavni službi!

Duhovniške spremembe. Prestavljeni so naslednji č. gg. kaplani: Josip Dušič iz Kozjega v Trbovlje, Anton Kuhar iz Ljubnega k Sv. Martinu na Paki, Martin Kozar iz Loke pri Zidanem Mostu k